

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

**МАГІСТР**

Кафедра політичних наук і права

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Декан факультету урбаністики та  
просторового планування

**/ Алірза МАМЕДОВ/**

30 червня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ**

«Захист прав в сфері будівництва та містобудування адвокатурою»  
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
081	<i>Право</i>
	назва спеціалізації
	<b>Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування</b>

Розробники

Машков К.Є., к.ю.н.



Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол №13 від 30 червня 2023 року

Завідувач кафедри



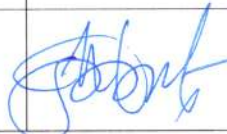
(підпис)


Євген ПЕРЕГУДА.

(прізвище та ініціали)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності  
протокол №6 від 28 червня 2023 року

**ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2023-2024 рр.**

шифр	Бакалавр ОПП  Назва спеціальності (спеціалізації)	Форма навчання: <b>денна</b>										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
		Кредитів на сем.	Всього	Обсяг годин аудиторних			Кількість індивідуальних робіт							
				Разом	у тому числі			КП	КР	РГ	р			
					Л	Лр	Пз							
081	Право (Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування)	4	120	40	20		20		1			3	3	

шифр	Бакалавр ОПП  Назва спеціальності (спеціалізації)	Форма навчання: <b>заочна</b>										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
		Кредитів на сем.	Всього	Обсяг годин аудиторних			Кількість індивідуальних робіт							
				Разом	у тому числі			КП	КР	РГ	р			
					Л	Лр	Пз							
081	Право (Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування)	4	120	30	8		14		1			3	3	

## Мета та завдання навчальної дисципліни

“Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування адвокатурою” є прикладною дисципліною, що відіграє важливу роль у формуванні правника-практика. Ця навчальна дисципліна тісно пов'язана з Конституційним правом, процесуальними галузями права.

*Метою* вивчення дисципліни “Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування адвокатурою” студентами магістратури є:

- формування у студентів теоретичних і практичних знань у сфері діяльності адвокатури;
- актуальні проблеми діяльності адвокатури, що обумовлено сучасним розвитком суспільних відносин, законодавства, забезпечення законності, захисту прав та законних інтересів громадян.

Професійним акцентом цієї освітньої програми є формування здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у професійно-методичній діяльності або навчанні

Основним *завданням* вивчення дисципліни “Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування адвокатурою” студентами магістратури є:

- ознайомлення студентів з положеннями чинного законодавства України про адвокатуру;
- з'ясування та аналіз проблем теоретичного характеру у сфері адвокатури й здобуття практичних навичок правильного застосування відповідних норм;
- вміння узагальнювати практику використання законодавства про адвокатуру та робити відповідні висновки за результатами узагальнення;
- правильно використовувати роз'яснення уповноважених органів;
- формування фундаментальних та професійно орієнтованих знань та навичок з правового регулювання адвокатури в Україні

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4360>. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

### Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
<b>Інтегральна компетентність</b>	
	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
<b>Загальні компетентності</b>	
ЗК3.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК6.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
<b>Фахові компетентності</b>	
СК1	Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
СК3	Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
СК6.	Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10.	Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
<b>Додаткові компетентності</b>	
ДСК1.	Розуміння системності правового регулювання та забезпечення правопорядку у сфері містопланування та містобудування.
ДСК2.	Здатність здійснювати аналіз, тлумачення, застосування та розробку норм національного та міжнародного законодавства, а також судової практики в сфері будівництва та урбаністичній галузі загалом.

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти**

<b>Код</b>	<b>Програмні результати</b>
ПРН 2.	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
ПРН 6.	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
ПРН 15.	Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування
ДПРН2	Вміти супроводжувати діяльність проектних, інвестиційних та будівельних організацій в процесі формування і укладання договорів будівництва та забезпечення претензійно-позовної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- зміст основних правових понять (правотворчість, система джерел права, правозастосування, правотлумачення, правовий вплив, правова система);
- основні властивості основних правових явищ, що вивчаються;
- закономірності функціонування та тенденції розвитку відповідних правових явищ;
- основні сучасні проблеми функціонування і розвитку правових явищ та шляхи їх вирішення;
- міжнародно-правові стандарти адвокатської діяльності;
- види адвокатської діяльності;
- права та професійні обов'язки адвокатів;
- вимоги до набуття статусу адвоката;
- порядок створення та діяльності адвокатських бюро, адвокатських об'єднань;
- документи, що підтверджують повноваження адвоката, та форми таких документів, порядок їх заповнення;
- підстави для отримання безоплатної правової допомоги, підстави для відмови у наданні безоплатної правової допомоги;
- категорії суб'єктів отримання безоплатної правової допомоги;
- органи адвокатського самоврядування та особливості їх функціонування;
- правила адвокатської етики, вимоги до рекламування адвокатської діяльності;
- підстави для укладення та розірвання договору про надання правової допомоги;
- оподаткування діяльності адвоката;
- особливості оплати послуг адвоката.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти**:

- самостійно працювати з науковою та науково-публіцистичною літературою;
- аналізувати правову дійсність у сфері будівництва та містобудування;

- виявляти проблеми функціонування та розвитку правових явищ; пропонувати шляхи та способи їх розв'язання;
- давати критичний аналіз основним підходам вирішення реальних проблем правової дійсності;
- грамотно тлумачити і застосовувати закони та інші юридичні акти;
- обґрунтовувати свою позицію, спираючись на наукові аргументи.

## Програма дисципліни

### МОДУЛЬ 1.

## ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ТА МІСТОБУДУВАННЯ АДВОКАТУРОЮ

### Змістовий модуль I

### ПРАВОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

#### Тема 1. Правове регулювання діяльності адвокатури України.

Поняття адвокатури, її завдання та роль у суспільному житті. Правове регулювання адвокатури України. Адвокатура і держава. Роль адвокатури у сфері будівництва та містобудування.

#### Практичне заняття

1. Порівняльна характеристика поняття та ролі адвокатури в романо-германській (континентальній) та англосаксонській правовій сім'ях з урахуванням норм законодавства України, що визначають поняття адвокатури, та норми однієї з обраних на вибір країн з англосаксонською правовою сім'єю.
2. Розгляд історично важливих подій та прийняття нормативно-правових актів, що стали передумовою для становлення інституту адвокатури в Україні.
3. Визначення державних гарантій діяльності інституту адвокатури України.
4. Завдання адвокатури. Визначення, в яких нормативно-правових актах розкривається зміст завдань адвокатури із наведенням прикладів.
5. Роль адвокатури у сфері будівництва та містобудування: функції, засади діяльності.
6. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність адвокатури в сфері будівництва та містобудування.

#### Тема 2. Принципи організації та діяльності адвокатури.

Принципи організації та діяльності адвокатури. Поняття та значення принципів організації та діяльності адвокатури.

#### Практичне заняття

1. Співвідношення принципів організації та діяльності адвокатури. Їх порівняння.
2. Порівняння принципів організації та діяльності адвокатури в Україні з принципами організації та діяльності адвокатури іншої країни на вибір.
3. Законодавче визначення принципів організації та діяльності адвокатури.
4. Розв'язування задач.

#### Тема 3. Види адвокатської діяльності.

Поняття та класифікація видів адвокатської діяльності. Визначення видів адвокатської діяльності згідно чинного законодавства України. Встановлення підстав для обмеження надання певних видів адвокатської діяльності. Порівняння видів адвокатської діяльності в Україні з видами адвокатської діяльності в одній з країн англо-саксонської правової сім'ї.

#### Практичне заняття

1. Поняття видів адвокатської діяльності. Види адвокатської діяльності у сфері будівництва та містобудування.
2. Законодавче визначення видів адвокатської діяльності. Класифікація видів адвокатської діяльності.
3. Порівняння видів адвокатської діяльності в Україні з видами адвокатської діяльності в одній з країн англо-саксонської правової сім'ї.
4. Визначення видів адвокатської діяльності в інших, крім Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», нормативно-правових актах.

## 5. Розв'язування задач.

### **Тема 4. Організаційно-правові форми здійснення адвокатської діяльності.**

Поняття організаційно-правової форми здійснення адвокатської діяльності. Адвокат. Вимоги до кандидатів для набуття статусу адвоката. Адвокатське бюро та особливості його діяльності. Адвокатське об'єднання та особливості його діяльності. Об'єднання адвокатів.

#### **Практичне заняття**

1. Поняття адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання та об'єднання адвокатів.
2. Вимоги до кандидатів для набуття статусу адвоката. Складення присяги. Індивідуальна адвокатська діяльність та гарантії її діяльності.
3. Створення адвокатського бюро: вимоги та особливості діяльності.
4. Створення адвокатського об'єднання та особливості діяльності адвокатського об'єднання.
5. Помічник адвоката: порядок діяльності, вимоги щодо сумісності.
6. Членство адвокатів та адвокатських об'єднань в міжнародних організаціях адвокатів та юристів.
7. Надання адвокатських послуг у сфері будівництва та містобудування адвокатами, адвокатськими бюро та адвокатськими об'єднаннями: порядок укладення договорів та врегулювання відносин.
8. Розв'язування задач.

### **Тема 5. Засади та організаційні форми адвокатського самоврядування.**

Сутність та завдання адвокатського самоврядування. Засади адвокатського самоврядування. Організаційні форми адвокатського самоврядування: конференція адвокатів регіону, рада адвокатів регіону, Рада адвокатів України, З'їзд адвокатів України.

Здійснення адвокатського самоврядування через кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, Вищі кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, ревізійні комісії адвокатів регіонів, Вищу ревізійну комісію адвокатури.

#### **Практичне заняття**

1. Поняття адвокатського самоврядування: завдання та засади.
2. Поняття організаційної форми адвокатського самоврядування.
3. Види організаційних форм адвокатського самоврядування.
4. Конференція адвокатів регіону: повноваження, засади діяльності.
5. Рада адвокатів регіону: особливості функціонування, повноваження.
6. Рада адвокатів України: повноваження і порядок роботи. Підконтрольність та підзвітність. Умови набуття статусу повноважної.
7. З'їзд адвокатів України: склад, порядок та періодичність скликання, повноваження.
8. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, Вищі кваліфікаційно-дисциплінарні ревізійні комісії адвокатів регіонів, Вища ревізійна комісія адвокатури – особливості діяльності та основні повноваження.
9. Розв'язування задач.

## **Змістовий модуль II**

### **ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТА УКРАЇНИ**

**Тема 6. Порядок набуття статусу адвоката в Україні, зупинення адвокатської діяльності, припинення та поновлення права на заняття адвокатською діяльністю.**

Підстави та умови набуття статусу адвоката в Україні. Обставини несумісності. Підстави та порядок зупинення адвокатської діяльності, припинення та поновлення права на зайняття адвокатською діяльністю. Набуття іноземним адвокатом статусу адвоката України. Питання організації роботи діяльності адвоката: договір про надання правової допомоги, оплата праці

адвоката, оподаткування адвокатської діяльності, документи, що підтверджують повноваження адвоката.

### **Практичне заняття**

1. Підстави та умови набуття статусу адвоката.
2. Обставини несумісності. Допуск до складення кваліфікаційного іспиту.
3. Стажування. Стажист адвоката.
4. Свідоцтво про право на зайняття адвокатської діяльності.
5. Складення присяги.
6. Порядок набуття адвокатом іноземної держави правового статусу адвоката України.
7. Зупинення адвокатської діяльності: підстави та строк.
8. Припинення та поновлення права на зайняття адвокатською діяльністю: підстави, строк.
9. Договір про надання правової допомоги: істотні умови, суб'єкти укладення, форма договору та порядок укладення. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правової допомоги.
10. Підстави припинення та розірвання договору про надання правової допомоги.
11. Документи, що підтверджують повноваження адвоката та порядок їх оформлення.
12. Оплата праці адвоката та оподаткування адвокатської діяльності.
13. Умови ведення адвокатської діяльності у сфері будівництва та містобудування.
14. Розв'язування задач.

### **Тема 7. Гарантії адвокатської діяльності.**

Права та професійні обов'язки адвоката.

Поняття і система гарантій адвокатської діяльності. Гарантії незалежної адвокатури.

Права та професійні обов'язки адвоката у сфері будівництва та містобудування.

Захист професійних і соціальних прав адвокатів за законодавством України.

Міжнародно-правові стандарти гарантій адвокатської діяльності.

Адвокатський запит.

### **Практичне заняття**

1. Визначення прав та професійних обов'язків адвоката.
2. Поняття і система гарантій адвокатської діяльності.
3. Види та перелік гарантій незалежної адвокатури.
4. Підстави та порядок захисту професійних і соціальних прав адвокатів. Види соціальних прав адвокатів. Законодавче регулювання захисту прав адвокатів.
5. Міжнародно-правові стандарти гарантій адвокатської діяльності: основні нормативно-правові акти, їх характеристика. Види гарантій адвокатської діяльності у міжнародно-правовому полі.
6. Адвокатський запит: вимоги до складення. Відповідальність за ненадання/несвоєчасне надання відповіді на адвокатський запит.
7. Права та професійні обов'язки адвоката у сфері будівництва та містобудування.
8. Розв'язування задач.

### **Тема 8. Правила адвокатської етики, їх значення в удосконаленні діяльності адвокатури.**

Поняття адвокатської етики, її значення у професійній діяльності адвоката. Правила адвокатської етики та їх структура. Принципи адвокатської етики. Відповідальність за порушення правил адвокатської етики.

### **Практичне заняття**

1. Поняття адвокатської етики, її значення у професійній діяльності адвоката.
2. Правила адвокатської етики: основні положення, структура.
3. Принципи адвокатської етики.



4. Види відповідальності за порушення правил адвокатської етики. Порядок оскарження притягнення до відповідальності через порушення правил адвокатської етики.
5. Розв'язування задач.

### **Тема 9. Безоплатна правова допомога.**

Поняття безоплатної правничої допомоги. Право на отримання безоплатної правової допомоги. Система надання безоплатної правничої допомоги. Суб'єкти отримання та суб'єкти надання безоплатної правничої допомоги.

#### **Практичне заняття**

1. Поняття безоплатної правничої допомоги.
2. Підстави отримання безоплатної правової допомоги.
3. Система надання безоплатної правничої допомоги: Координаційний центр з надання правничої допомоги; суб'єкти надання безоплатної первинної правничої допомоги; суб'єкти надання безоплатної вторинної правничої допомоги.
4. Координаційний центр з надання правничої допомоги: повноваження.
5. Безоплатна первинна правнича допомога: поняття, суб'єкти надання, суб'єкти отримання, підстави для отримання, строк надання.
6. Безоплатна вторинна правнича допомога: поняття, суб'єкти надання, суб'єкти отримання, підстави для отримання, строк надання.
7. Відповідальність за відмову у наданні безоплатної правничої допомоги.
8. Роль та повноваження адвоката під час надання безоплатної правничої допомоги.
9. Центри з надання безоплатної правничої допомоги: повноваження.
10. Підстави для відмови у наданні безоплатної правничої допомоги.
11. Підстави та порядок припинення надання безоплатної правничої допомоги.
12. Підстави для отримання безоплатної правової допомоги у сфері будівництва та містобудування.
13. Розв'язування задач.

### **Тема 10. Дисциплінарна відповідальність адвоката.**

Поняття дисциплінарної відповідальності адвоката. Підстави притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарних стягнень. Оскарження рішень в дисциплінарній справі. Види юридичної відповідальності адвоката.

#### **Практичне заняття**

1. Поняття і підстави притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.
2. Види дисциплінарних стягнень, підстави і порядок їх застосування.
3. Дисциплінарне провадження та його стадії.
4. Оскарження рішень в дисциплінарній справі.
5. Особливості притягнення адвоката іноземної держави до відповідальності, у тому числі дисциплінарної.
6. Адміністративно-правова та цивільно-правова, кримінальна відповідальність адвоката.
7. Розв'язування задач.

## **ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015.

В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

### **Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання**

1. Історія адвокатури України.
2. Види адвокатської діяльності.
3. Порядок набуття статусу адвоката в Україні, зупинення адвокатської діяльності, припинення та поновлення права на заняття адвокатською діяльністю.
4. Засади та організаційні форми адвокатського самоврядування.
5. Безоплатна правова допомога.
6. Помічник адвоката.
7. Дисциплінарна відповідальність адвоката.
8. Проблеми організації адвокатури в Україні.
9. Правовий статус адвоката у кримінальному провадженні.
10. Правовий статус адвоката у цивільному провадженні.
11. Правовий статус адвоката у господарському провадженні.
12. Правовий статус адвоката в адміністративному провадженні.
13. Основні проблеми діяльності адвокатури та надання адвокатських послуг у сфері будівництва та містобудування.
14. Порядок вчинення дій адвокатом для отримання дозвільного документу у сфері будівництва та містобудування.
15. Повноваження адвокатури у сфері будівництва та містобудування.
16. Додаткові види адвокатської діяльності, пов'язані з будівництвом та містобудуванням.

### **Методи контролю та оцінювання знань**

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

### **Політика щодо академічної доброчесності**

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

### **Політика щодо відвідування**

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

### Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

**Тестове опитування** може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

**Підсумковий контроль** здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

### Розподіл балів, які отримують студенти

(залік)

Поточне оцінювання та самостійна робота		ІЗ	Підсумковий тест	Сума
ЗМ1	ЗМ2			
25	25	30	20	100

### Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування)

		сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), <b>дотримання норм доброчесності</b> )
<b>добре</b>	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), <b>дотримання норм доброчесності</b> )
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, <b>дотримання норм доброчесності</b> )
<b>задовільно</b>	15	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, <b>дотримання норм доброчесності</b> )

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
74-81	<b>C</b>		
64-73	<b>D</b>	задовільно	
60-63	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

### ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та юридична природа адвокатури. Походження терміну «адвокат».
2. Виникнення адвокатури в Греції. Логографи.
3. Організація римської адвокатури. Інститут патронату.
4. Історія української адвокатури. Судове представництво в Київській Русі у IX-XIII століттях та характерні риси цього представництва.

5. Створення професійної адвокатури в Україні, формування поняття “адвокат”. Пам’ятки права XIV-XVI століть.
6. Судове представництво на території України. Прокуратори. Організація адвокатури за Литовськими статутами.
7. Роль правових пам’яток, як «Права, по которым судится малороссийский народ» та «Литовські статuti» у розвитку інституту адвокатури.
8. Судова реформа 1864 р. та організація адвокатури за Судовими статутами 1864 р. Присяжні та приватні повірені. Повноваження Рад присяжних повірених. Принципи організації та діяльності адвокатури у 1864- 1917 роках.
9. Розвиток демократичних засад організації адвокатури та адвокатської діяльності в сучасній Україні. Нормативно- правові акти, що регулюють діяльність адвокатури у сучасний період.
10. Розвиток інституту адвокатури на землях Східної Галичини й Буковини до 1939р.
11. Етапи розвитку радянської адвокатури.
12. Формування адвокатського корпусу за чинним законодавством України.
13. Правовий статус адвоката згідно із Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».
14. Поняття адвокатської діяльності, її мета, гарантії.
15. Принципи діяльності адвокатури за Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (2012 р.).
16. Право особи на отримання кваліфікованої юридичної допомоги: конституційні та міжнародно-правові аспекти.
17. Предмет та основні види адвокатської діяльності.
18. Організаційні форми адвокатської діяльності.
19. Кваліфікаційні вимоги до адвокатів в Україні.
20. Порядок набуття статусу адвоката.
21. Помічник та стажист адвоката.
22. Стажування, його мета та порядок проходження. Правовий статус стажиста адвоката.
23. Поняття, зміст професійних та суспільних прав та обов’язків адвоката.
24. Поняття правових гарантій адвокатської діяльності.
25. Оплата праці адвоката. Гонорар адвоката.
26. Адвокатська таємниця.
27. Адвокатське досье. Порядок його формування, використання та зберігання.
28. Адвокатський запит: поняття, вимоги до структури та оформлення.
29. Система безоплатної правової допомоги та роль адвокатури в ній.
30. Порядок надання адвокатом безоплатної правової допомоги.
31. Порядок надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальних провадженнях.
32. Зупинення та припинення адвокатської діяльності.
33. Діяльність адвокатського бюро.
34. Діяльність адвокатського об’єднання.
35. Зайняття адвокатською діяльністю індивідуально.
36. Присяга адвоката.
37. Сутність поняття «адвокатська етика» та її особливості.
38. Правила адвокатської етики.
39. Принципи адвокатської етики.
40. Етичні правила поведінки у сфері «адвокат-клієнт».
41. Етичні правила у взаєминах «адвокат-колега».
42. Етика відносин «адвокат-суд».
43. Процесуальне становище адвоката за Кримінальним процесуальним кодексом України.
44. Дії захисника при затриманні особи за підозрою у вчиненні злочину.
45. Участь захисника у слідчих (розшукових) діях.
46. Колізії правових позицій захисника і підзахисного.

47. Поняття та зміст захисної промови адвоката.
48. Етика промови захисника-адвоката.
49. Правові аспекти участі адвоката в цивільному процесі.
50. Робота адвоката під час ведення цивільних справ у суді першої інстанції. Складання адвокатом процесуальних документів.
51. Діяльність адвоката на стадії судового розгляду цивільної справи.
52. Судові дебати і промова адвоката в цивільній справі та методика її побудови.
53. Процесуальна діяльність адвоката в апеляційному та касаційному провадженнях.
54. Особливості представництва у господарському процесі.
55. Підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.
56. Порушення дисциплінарної справи щодо адвоката.
57. Засади та завдання адвокатського самоврядування.
58. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
59. Конференції адвокатів регіону: її склад та повноваження.
60. Ради адвокатів регіону: її склад та повноваження.
61. Рада адвокатів України: її склад та повноваження.
62. З'їзд адвокатів України: його склад та повноваження.
63. Національна асоціація адвокатів України.
64. Правовий статус адвоката у Європейському Суді з прав людини.
65. Набуття адвокатом іноземної держави права на заняття адвокатською діяльністю в Україні. Особливості статусу адвоката іноземної держави. Відповідальність адвоката іноземної держави. Відносини адвоката іноземної держави з органами адвокатського самоврядування.
66. Порядок вчинення дій адвокатом для отримання дозвільного документу у сфері будівництва та містобудування.
67. Проблеми діяльності адвокатури та надання адвокатських послуг у сфері будівництва та містобудування.
68. Характеристика повноважень адвокатури у сфері будівництва та містобудування, визначених чинним законодавством України.
69. Обґрунтування необхідності діяльності адвокатури у сфері будівництва та містобудування.
70. Додаткові види адвокатської діяльності, пов'язані з будівництвом та містобудуванням, які необхідно запровадити.

## **Методичне забезпечення**

### **Підручники, навчальні посібники**

Адвокатура України : Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара / За заг. ред. Шалгунової С.А. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.

Кваліфікаційний адвокатський іспит. Теоретична частина / Р. В. Вереша, Г. О. Якуба, – К. : 2022. – 544 с.

### **Словники, довідники**

Енциклопедичний довідник майбутнього адвоката в 2-х частинах. – 2-ге вид./ За ред. Сафулько С.Ф., Захарченко Т.Г., Святоцького О.Д., Вид-во: Ін Юре, 2009. 657 с.

Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН у серпні 1990 року // Святоцький О.Д., Михеєнко М.М. Адвокатура України: Навчальний посібник. К.: Ін Юре. 1997. С.181-187.

### **Нормативно-правові акти**

Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року. // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. К. : Наукова думка, 1992. С.36-62. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_015#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text)

Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини, прийнята 4 листопада 1950 року // Вісник Верховного Суду України. 1997. №3. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text)

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України № 5076- VI від 5 липня 2012 року «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 27, ст.282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

Цивільний процесуальний кодекс України //Бюлетень законодавства і юридичної практики України. К. 1996. №2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Кримінальний процесуальний кодекс України./ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

Кримінальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Кодекс адміністративного судочинства України//Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36, № 37, ст.446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

Декларація про державний суверенітет України // Відомості Верховної Ради УРСР. 1990. № 31. ст. 429. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

Закон України "Про безоплатну правничу допомогу" // Голос України, 08.07.2011. № 122 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. N 465 «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу» // Офіційний вісник України. 2014 р., № 77, стор. 144, стаття 2189, код акта 74042/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF#n244>

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затверджене Наказом Міністерством Юстиції України № 967/5 від 02.07.2012р. // Офіційний вісник України. № 50 13.07.2012р. ст. 2002 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12#Text>

Постанови Пленуму Верховного Суду в адміністративному судочинстві. 5-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2022. 488 с.

Постанови Пленуму Верховного Суду в господарському судочинстві. 5-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2022. 458 с.

Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 5-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ : Алерта, 2022. 322с.

Постанови Пленуму Верховного Суду в цивільному судочинстві. 5-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2022. 452 с.

Правила адвокатської етики, затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року з наступними змінами Документ № n0001891-17. 2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#n4>

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Тамусіс проти Сполученого Королівства (Tamosius v. the United Kingdom)» від 19.09.2002 року, скарга № 62002/00.

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Петрі Саллінен та інші проти Фінляндії (Petri Sallinen and Others v. Finland)» від 27.09.2005 року, скарга №50882/99.

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Головань проти України(Golovan v. Ukraine)» від 05.10.2012 року, скарга №41716/06.

Рішення Конституційного Суду України у справі № 1-17/2000 за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного

вибору захисника) від 16.11.2000 р. за № 13-рп/2000 // Офіційний вісник України. 2000. № 47. Ст. 2045.

Рішення Конституційного Суду України, прийняте 30 вересня 2009 року у справі за конституційним зверненням громадянина Голованя Ігоря Володимировича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України (справа про право на правову допомогу) // Офіційний сайт Конституційного Суду України [www.ccu.gov.ua](http://www.ccu.gov.ua).

### **Допоміжна**

Зейкан Я.П., Лисак О.М. Барсук, В.М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання) / Я.П. Зейкан, О.М. Лисак, В.М. Барсук. 2023. 618 с.

Кацавець Р.С. Підготовка майбутніх юристів / Кацавець Р.С. 2023. 178 с.

Кудрявцев О. Адвокат в умовах воєнного стану: участь в окремих слідчих та процесуальних діях / О. Кудрявцев // вид-во «Норма права». 2023. 140 с.

Лукашевич В.Г. Використання практики Європейського суду з прав людини під час здійснення правосуддя в Україні / В.Г. Лукашевич, П.П. Узунова // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових статей. Юридичні науки. - Запоріжжя: Запорізький національний університет. 2006. № 3. С. 142-146.

Молдаван В.В. Судова риторика / Юрінком Інтер. 2020. 496 с.

Національна асоціація адвокатів України. Звіт Комітету з будівельного права за 2021 рік. URL: <http://surl.li/kwehy> (дата звернення: 01.06.2023).

Організація роботи адвокатури в Україні: навч. посіб. / Т.Б. Вільчик, О.М. Овчаренко, А.В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І.Є. Марочкіна. Х.: Право, 2014. 392 с.

Прилуцький С.В. Адвокатура як інститут громадянського суспільства в умовах становлення правової держави // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2010. № 12. С. 47-55.

Професійна етика юриста : навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 108 с.

Сафулько С. Українська адвокатура: в очікуванні вчорашнього дня // Право України. 2010. № 3. С. 133-139.

Святоцька В. Адвокатура України крізь призму загальних принципів організації та діяльності адвокатури у державах ЄС / В. Святоцька // Право України. 2012. № 1-2. С. 375-379.

Святоцька В. Практика Європейського Суду з прав людини у діяльності українських адвокатів: проблемні аспекти / В. Святоцька // Право України. 2011. № 7. С. 111-114.

Судові промови адвокатів України. К.: Ред. журн. «Адвокат», 2000. 216 с.

Таращук О. Міжнародно-правові засади забезпечення права на безоплатну юридичну допомогу у кримінальному процесі України / О. Таращук // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 2. С. 153-154.

Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: Монографія / А.М. Титов. Донецьк, 2005.

Хотенець В.В. Правовий статус адвоката в Україні: автореферат дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / В.В. Хотенець. Х., 2002. 19 с.

Чайка В.А. Участь захисника на досудовому слідстві: автореферат дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / В.А. Чайка. Х., 2008. 19 с.

Шевчук С. Європейський суд з прав людини та українська судова система: необхідність узгодження судової практики / С. Шевчук // Право України. 2011. № 7. 88-91.

Якименко О.О. Дух та пристрасті адвоката / О.О. Якименко // ТОВ «Твори». 2023. 264 с.

### **Інформаційні ресурси**

1. Освітній сайт Київського Національного університету будівництва і архітектури. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: [org2.knuba.edu.ua/](http://org2.knuba.edu.ua/)

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua>

5. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>



6. Комп'ютерна правова система ЛІГА: ЗАКОН. URL: <https://ips.ligazakon.net/>.